

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до проведення практичних занять, виконання самостійної
роботи з дисципліни «Товарознавство»**

для студентів галузі знань

07 Управління та адміністрування спеціальності

076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми

«Організація торгівлі та комерційна логістика»

освітній ступень «Бакалавр»

всіх форм навчання

Методичні вказівки до проведення практичних занять, виконання самостійної роботи з дисципліни «Товарознавство» студентів галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Організація торгівлі та комерційна логістика» освітній ступень «Бакалавр» всіх форм навчання / укл. А.В. Зеркаль. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка». 2024. 26 с.

Укладач: А.В.Зеркаль, професор, д.е.н., доцент

**Курс укладено проф. Зеркаль А.В., однак, він не є оригінальною авторською розробкою. Практичні завдання розроблено та сформовано на основі передових світових і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок закладів вищої освіти, навчальних он-лайн курсів, а також на матеріалах Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.*

Рецензент: В.В. Лифар, д.е.н., професор, зав. каф. «Маркетинг та логістика» НУ «Запорізька політехніка».

Затверджено
на засіданні кафедри
маркетингу та логістики
Протокол № 11
від 27.06.2024

Рекомендовано до видання
НМК ФЕУ НУ «Запорізька
політехніка» Протокол № 5
від 28.06.2024

ЗМІСТ

1 Мета та завдання дисципліни	4
2 Тематичний план дисципліни	4
3. Методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять, написання рефератів, виконання самостійної роботи	6
4. Плани практичних занять, підготовка рефератів та презентацій, виконання самостійної роботи	11
5. Перелік питань, що виносяться на екзамен	23
6 Контрольні роботи для студентів заочного відділення	24
7. Рекомендовані література і джерела	26

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є: опанувати науково-теоретичні засади товарознавства та споживчі властивості товарів виробничо-технічного призначення, що зумовлюють їх споживчу цінність і здатність задовольняти потреби споживача.

Завдання: систематизація та класифікація товарів; вивчення класифікації асортименту та властивостей товарів, сфер їх застосування, умов і правил пакування, маркування, зберігання та перевезення; формування системного маркетингового мислення при вивченні товарів на всіх стадіях та етапах їх просування від виробника до споживача.

2 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальне товарознавство

Тема 1. Сутність і основні категорії товарознавства.

Предмет, зміст і завдання сучасного товарознавства.

Етапи становлення товарознавства як наукової дисципліни.

Основні категорії товарознавства.

Методи товарознавства.

Тема 2. Сучасна класифікація товарів та їх кодування.

Класифікація товарів, її цілі і завдання.

Загальні правила і методи класифікації.

Основні класифікаційні ознаки.

Кодування товарів.

Тема 3. Формування асортименту товарів і асортиментна політика.

Асортимент товарів: поняття і класифікація.

Характеристики асортименту.

Фактори формування промислового і торгового асортименту.

Управління асортиментом.

Тема 4. Якість товарів.

Поняття якості та основні категорії.

Показники якості товару.

Методи визначення якості товарів.

Управління якістю.

Тема 5. Контроль якості.

Контроль якості.

Градації якості.

Невідповідності та дефекти товарів.

Експертиза.

Ідентифікація та фальсифікація товарів.

Змістовий модуль 2. Основні характеристики продукції, умови зберігання та транспортування**Тема 6. Властивості товарів.**

Поняття властивостей товарів.

Загальні поняття і класифікація споживчих властивостей.

Тема 7. Зберігання товару

Кількісні характеристики товару.

Зберігання товарів.

Товарні втрати.

Тема 8. Транспортування товару.

Транспортування товарів.

Тара і пакувальні матеріали.

Тема 9. Товарознавство продовольчих товарів.

Харчова промисловість України.

Класифікація продовольчих товарів.

Зберігання продовольчих товарів за групами товарів.

Перевезення харчових продуктів за групами товарів.

Товарознавча характеристика продовольчих товарів за групами товарів.

Тема 10. Товарознавство непродовольчих товарів.

Структура промисловості України.

Класифікація непродовольчих товарів.

Зберігання непродовольчих товарів за групами товарів.

Перевезення непродовольчих товарів за групами товарів.

Товарознавча характеристика непродовольчих товарів за групами товарів.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, НАПИСАННЯ РЕФЕРАТИВ, ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Практичні заняття є одними з найважливіших форм навчального заняття у вишому навчальному закладі, які проводяться у формі дискусії навколо попередньо визначеної теми, до якої студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаного завдання або у формі презентації виконаних завдань.

Основними завданнями практичних занять є:

- закріплення у здобувачів вищої освіти теоретичних знань;
- оволодіння науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення до науки, наукових досліджень;
- прищеплення навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень та висновків;
- виконання практичних завдань та демонстрація індивідуально-виконаних проєктів.

Види проведення практичних занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу, змісту і особливостей теми, складу здобувачів вищої освіти (розгорнута бесіда; презентація; розв'язання завдань та ситуацій; виступи з рефератами, доповідями; диспут у формі діалогу; круглий стіл тощо).

При підготовці до практичного заняття кожен здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття; прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми; вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу; скористатися при потребі консультацією викладача; скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

Здобувачам вищої освіти необхідно відвідувати кожне практичне заняття, адже пропуски позбавляють його можливості усвідомити, закріпити та отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі. Крім того, це створює значні труднощі при підготовці до підсумкового модульного контролю.

Деякі питання роботи на практичному занятті:

а) переважна більшість практичних занять проводиться у формі інтерактивної дискусії, під час якої викладач здійснює поточний контроль якості знань здобувачів вищої освіти, перевіряє виконання їх завдань самостійної роботи;

б) практичні заняття починаються вступним словом викладача, в якому він розкриває значення теми і цілі заняття, форми і методи його проведення;

в) здобувач вищої освіти, розкриваючи зміст того чи іншого питання теми заняття повинен пов'язувати матеріал з актуальними проблемами сучасності, наводити приклади;

г) здобувачі вищої освіти повинні уважно слухати виступи своїх однокурсників і оцінювати наскільки глибоко розкриті питання. Це дає можливість кожному присутньому на занятті висловити свою точку зору та подолати прогалини, які мали місце у відповіді. Активна участь на практичних заняттях прищеплює навички участі у дискусії, аналізі різних точок зору, вмінню відстоювати власну позицію;

д) після закінчення виступу здобувача вищої освіти відбувається обговорення проблеми. При цьому викладач не тільки направляє обговорення на розкриття вузлових питань, але і дає змогу виступити усім учасникам семінару. Якщо ж доповідач чи інший виступаючий на семінарі припускає явні помилки, то для виключення втрати часу викладач може його зупинити і надати слово іншому;

е) завершується практичне заняття заключним словом викладача, в якому підсумовується робота групи, аналізується ступінь розкриття теми, оцінюються всі форми участі здобувачів вищої освіти на семінарі та нараховуються рейтингові бали, а також дається завдання на наступне заняття.

Обов'язковими компонентами практичних занять з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є підготовка рефератів з найбільш актуальних та складних тем курсу, розробка власних проєктів, презентації.

Реферат не є дослівним переказом тексту підручника або навчального посібника, а являє собою одну з форм наукового дослідження на певну тему. Реферат має бути виконано самостійно. Мета написання реферату полягає у набутті студентом знань з теорії рекламного менеджменту, вміння та навичок працювати з науковою літературою і періодичними виданнями, джерелами мережі Інтернет,

самостійно аналізувати та узагальнювати матеріал, робити і формулювати власні висновки та пропозиції.

Підготовка реферату включає в себе наступні етапи:

- 1) вибір теми;
- 2) підбір і вивчення літератури;
- 3) складання плану реферату;
- 4) викладення змісту теми;
- 5) оформлення реферату;
- 6) усний виклад реферату.

Вибір теми. Здобувач вищої освіти самостійно обирає тему реферату з запропонованого переліку. Здобувач вищої освіти може в обсязі навчальної програми дисципліни сам запропонувати тему реферату, узгодив її з викладачем. При виборі теми здобувачеві вищої освіти слід керуватися своїми інтересами до певної проблеми, можливостями підбору літератури та інше.

Підбір і вивчення літератури. Роботу над рефератом потрібно починати з вивчення стосовно обраної теми відповідного розділу підручника, навчального посібника, конспекту лекції. Після того як загальне уявлення про обрану тему склалося, слід приділити серйозну увагу підбору і вивченню літератури, орієнтовний список якої наведено після кожної теми. Однак запропонований перелік джерел не повинен зв'язувати ініціативу здобувача вищої освіти. Він може та мусить використовувати інші роботи, самостійно підібрані внаслідок вивчення бібліографії за обраною проблематикою. Вивчаючи ту чи іншу наукову працю, здобувач вищої освіти повинен сприймати її крізь призму тих основних проблем, що їх вирішував автор.

Складання плану реферату. Після ознайомлення з літературою здобувач вищої освіти складає план реферату, в якому конкретизує питання обраної теми та який включає в себе: вступ; основну частину (виклад змісту теми); висновки; список використаної літератури.

Вступ є обов'язковою частиною реферату, в якому стисло обґрунтовується актуальність, наукова і практична значимість обраної теми, вказується на її місце у структурі курсу, формулюються цілі дослідження.

Основна частина реферату складається з розділів та підрозділів, в яких мають бути послідовно розглянуті всі питання теми. При цьому слід мати на увазі, що кількість розділів та підрозділів не регламентується, але недоцільно їх робити невеликими за обсягом.

Якщо матеріал важко розбити на декілька частин через його тісну змістовну і логічну послідовність, розділ можна не розбивати на підрозділи. При визначенні назв розділів і підрозділів необхідно знати, що назва розділу не може повторювати назву теми роботи, а назва підрозділу повторювати назву розділу.

Заключна частина реферату має містити висновки, в яких здійснюється формулювання результатів дослідження, оцінки проаналізованого матеріалу, пропозиції чи рекомендації з досліджуваної проблематики. Вступ і висновки реферату разом не повинні перевищувати одну чверть його обсягу.

Викладання змісту теми. Після підбору і вивчення літератури, визначення плану реферату слід приступити до узагальнення та систематизації зібраного матеріалу. Виклад матеріалу повинен бути чітким, логічним та послідовним. Викладати матеріал у рефераті рекомендується у безособовій формі висловлювання (наприклад, «вважаємо», «думаємо», «рачуємо» та інше). Необхідно вживати терміни, властиві даній науці, уникати незрозумілих понять та складних граматичних оборотів. Допускається змінювати терміни, окремі слова і словосполучення прийнятими текстовими скороченнями, значення яких зрозуміле з контексту реферату. При використанні цитат з літературних та наукових джерел слід пам'ятати, що вони необхідні для підтвердження думки автора реферату, або ж для висловлювання своєї думки на протигагу іншій.

Здобувачу вищої освіти доцільно звернути увагу на такі характерні недоліки, які трапляються при написанні реферату і які можуть привести до незадовільної оцінки:

- механічне, дослівне переписування використаної літератури;
- поверховий, не аргументований виклад основних теоретичних положень;
- невідповідність між змістом роботи та її планом;
- абстрактний виклад теми, відсутність посилань;
- недбалість і неграмотність викладу.

Отже, основними вимогами до написання реферату є вміння виділяти головні теоретичні питання і роз'яснювати їх на конкретному матеріалі, логічно та послідовно розкривати зміст теми, використовуючи при цьому сучасну літературу з питань реклами та рекламного менеджменту.

Оформлення реферату. Здобувач вищої освіти повинен

пам'ятати, що через оформлення реферату, його зовнішній вигляд, викладач формує першу думку про зміст матеріалу. Тому, кожному здобувачу вищої освіти необхідно опанувати техніку оформлення наукової праці та дотримуватись стандартних вимог, які висуваються щодо рефератів.

Починається робота з титульного листа. Після титульного листа, на другій сторінці реферату подається зміст роботи. Кожна структурна частина роботи повинна починатися з нової сторінки та мати заголовок, який відповідає плану реферату. Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, тоді їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається. Відстань між заголовком і подальшим текстом має бути один інтервал.

Розділи слід нумерувати арабськими цифрами без крапок в кінці. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номеру підрозділу, відокремлених крапкою (наприклад — 1.1, 1.2). Усі сторінки, починаючи з третьої, послідовно нумеруються з проставленням арабських цифр за загальним правилом у верхньому правому куті, без крапки в кінці. Слід мати на увазі, що першою сторінкою реферату є титульний лист, на якому нумерація сторінки не ставиться, але враховується при нумерації наступних сторінок.

Реферат друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (розмір 210x297 мм) через 1,5 міжстрокових інтервали, з обов'язковим дотриманням при цьому такої ширини полів: зверху і знизу — 20 мм, зліва — 30 мм, справа — 10 мм. На одній сторінці повинно бути не більше 40 рядків. Загальний обсяг реферату не повинен 16 друкованих сторінок — через 1,5 інтервали.

Робота повинна бути зброшурована і підшита. На останній сторінці ставиться число, місяць та рік виконання роботи, а також підпис виконавця.

Оформлення списку використаної літератури є важливою складовою написання реферату. В список включаються тільки ті джерела, які використовувались при написанні реферату або на які зроблено посилання у самій роботі. Список літератури в загальний обсяг реферату не включається, але нумерація сторінок

продовжується.

Усний виклад реферату. Після написання реферату студент повинен його зміст доповісти на семінарському занятті. Здобувач вищої освіти протягом десяти хвилин має викласти основні положення розділів та підрозділів свого дослідження, обґрунтувати наукову і практичну значимість обраної теми, сформулювати пропозиції чи рекомендації. Після виступу, при необхідності, відповісти на запитання викладача та інших учасників семінару.

За результатами обговорення написаного і докладеного реферату здобувачу вищої освіти виставляється відповідна кількість балів, які враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

В разі необхідності представлення результатів дослідження наочно рекомендовано підготовувати презентацію засобами Microsoft Power Point або іншими.

Презентацію також необхідно готувати для представлення результатів виконання самостійної роботи, завдання на яку представлено в планах кожного заняття.

4. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, НАПИСАННЯ РЕФЕРАТИВ, ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗАНЯТТЯ 1

Практичне заняття на тему: «Сутність і основні категорії товарознавства»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Предмет, зміст і завдання сучасного товарознавства.
2. Етапи становлення товарознавства як наукової дисципліни.
3. Основні категорії товарознавства.
4. Методи товарознавства.

Реферати та презентації

1. Методи пізнання товарів.
2. Напрями сучасного розвитку товарознавства.

ЗАНЯТТЯ 2

Практичне заняття на тему: «Сучасна класифікація товарів та їх кодування»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Класифікація товарів, її цілі і завдання.
2. Загальні правила і методи класифікації.
3. Основні класифікаційні ознаки.
4. Кодування товарів.

Практичне завдання

Штрих-код- це послідовність чорних і білих смуг, що представляє деяку інформацію у вигляді, зручному для прочитування технічними засобами.

Інформація, що міститься в коді може бути надрукована в читаному вигляді під кодом (розшифровка). Штрихові коди використовуються в торгівлі, складському обліку, бібліотечній справі, охоронних системах, поштовій справі, складальному виробництві, обробка документів. У світовій практиці торгівлі прийняте використання штрих-кодів символіки EAN для маркіровки товарів.

Відповідно до прийнятого порядку, виробник товару наносить на нього штриховий код, сформований з використанням даних про країну місцезнаходження виробника і коду виробника. Код виробника привласнюється регіональним відділенням міжнародної організації EAN International. Такий порядок реєстрації дозволяє виключити можливість появи двох різних товарів з однаковими кодами. Існують різні способи кодування інформації, звані (штрих-кодovими кодуваннями або символіками).

Розрізняють лінійні і двомірні символіки штрих-кодів.

У цій статті ми розповімо Вам про лінійних (звичайних) штрих-кодах.

Лінійними (звичайними) називаються штрих-коди, читані в одному напрямі (по горизонталі). Найпоширеніші лінійні символіки: EAN, UPC, Code39, Code128, Codabar, Interleaved 2 of 5. Лінійні символіки дозволяють кодувати невеликий об'єм інформації

(до 20-30 символів - звично цифр) за допомогою нескладних штрих-кодів, читаних недорогими сканерами.

Розшифровка штрих-коду.

За допомогою штрихового коду зашифрована інформація про деякі найістотніші параметри продукції. Найбільш поширені американський Універсальний товарний код UPC і Європейська система кодування EAN. Найбільш поширені EAN/UCC товарні номери EAN-13, EAN-8, UPC-A, UPC-E і 14-розрядний код транспортної упаковки ITF-14. Так само існує 128 розрядна система UCC/EAN-128. Згідно тій або іншій системі, кожному виду виробу привласнюється свій номер, що полягає частіше всього з 13 цифр (EAN-13).

Візьмемо, наприклад, цифровий код: 4820024700016. Перші дві цифри (482) означають країну походження (виготівника або продавця) продукту, наступні 4 або 5 залежно від довгі коду країни (0024) - підприємство-виготівник, ще п'ять (70001) - найменування товару, його споживацькі властивості, розміри, масу, колір. Остання цифра (6) контрольна, використовувана для перевірки правильності прочитування штрихів сканером.

Для коду товару:

- 1 цифра: найменування товару,
- 2 цифра: споживацькі властивості,
- 3 цифра: розміри, маса,
- 4 цифра: інгредієнти,
- 5 цифра: колір.

Приклад обчислення контрольної цифри штрих-коду для визначення достовірності товару:

1. Скласти цифри, що стоять на парних місцях:
 $8+0+2+7+0+1=18$
2. Одержану суму помножити на 3: $18 \times 3 = 54$
3. Скласти цифри, що стоять на непарних місцях, без контрольної цифри: $4+2+0+4+0+0=10$
4. Скласти числа, вказані в пунктах 2 і 3: $54+10=64$
5. Відкинути десятки: одержимо 4
6. З 10 відняти одержане в пункті 5: $10-4=6$

Якщо одержана після розрахунку цифра не співпадає з контрольною цифрою в штрих-коді, це значить, що товар вироблений незаконно.

Для коду країни-виготівника відводиться два або три знаки, а для коду підприємства - чотири або п'ять. Товари, що мають великі розміри, можуть мати короткий код, що складається з восьми цифр - EAN-8.

Як правило, код країни привласнюється Міжнародною асоціацією EAN. Звертаємо увагу споживачів на те, що код дивні ніколи не складається з однієї цифри. Іноді код, нанесений на етикетку, не відповідає країні виготівнику заявленої на упаковці, тут причин може бути декілька. Перша: фірма була зареєстрована і одержала код не в своїй країні, а в тій, куди направлений основний експорт її продукції. Друга: товар був виготовлений на дочірньому підприємстві. Третя: можливо, товар був виготовлений в одній країні, але за ліцензією фірми з іншої країни. Четверта - коли засновниками підприємства стають декілька фірм з різних держав.

Завдання для самостійної роботи

1. Сутність і основні категорії товарознавства
2. Сучасна класифікація товарів та їх кодування

ЗАНЯТТЯ 3

Практичне заняття на тему: «Формування асортименту товарів і асортиментна політика»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Асортимент товарів: поняття і класифікація.
2. Характеристики асортименту.

3. Фактори формування промислового і торгового асортименту.
4. Управління асортиментом.

Практичне заняття

Розшифрувати штрих-код товару - 4706318102010.

- дати пояснення даному знаку.

Реферати та презентації

1. Асортимент товарів. Товарна номенклатура.
2. Формування асортиментної політики організації.

Завдання для самостійної роботи

1. Формування асортименту товарів і асортиментна політика
2. Якість товарів

ЗАНЯТТЯ 4

Практичне заняття на тему: «Якість товарів»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Поняття якості та основні категорії.
2. Показники якості товару.
3. Методи визначення якості товарів.
4. Управління якістю.

Завдання для самостійної роботи

1. Контроль якості
2. Властивості товарів

Практичне заняття

Розшифрувати штрих-код товару - 4816318102010.

- дати пояснення даному знаку.

Реферати та презентації

1. Управління асортиментом товарів. Стан сучасного ринку України.
2. Основні властивості товарів.
3. Зарубіжний досвід управління якістю.

ЗАНЯТТЯ 5

Практичне заняття на тему: «Контроль якості»

2 години

План заняття

Теоретичні питання для обговорення

1. Контроль якості.
2. Градації якості.
3. Невідповідності та дефекти товарів.
4. Експертиза.
5. Ідентифікація та фальсифікація товарів.

Практичне заняття

Розшифрувати штрих-код товару - 4606318102010.

- дати пояснення даному знаку.

Реферати та презентації

1. Ідентифікація та фальсифікація товарів.
2. Упаковка товарів у ринкових умовах.
3. Товарна інформація, її види й форми. Міжнародна символіка.

Завдання для самостійної роботи

1. Зберігання товару
2. Транспортування товару

ЗАНЯТТЯ 6**Практичне заняття на тему: «Властивості товарів»**

2 години

План заняття**Теоретичні питання для обговорення**

1. Поняття властивостей товарів.
2. Загальні поняття і класифікація споживчих властивостей.

Практичне завдання

Розшифрувати штрих-код товару- 4826318102010.

-дати пояснення даному знаку.

Реферати та презентації

1. Умови і техніка зберігання товарів. Зарубіжний досвід.
2. Товарознавча інформація.
3. Маркетингова товарна політика.

Завдання для самостійної роботи

1. Товарознавство продовольчих товарів
2. Товарознавство непродовольчих товарів

ЗАНЯТТЯ 7**Практичне заняття на тему: «Зберігання товару»**

2 години

План заняття:**Теоретичні питання для обговорення**

1. Кількісні характеристики товару.
2. Зберігання товарів.
2. Товарні втрати.

Практичне завдання

Розшифрувати штрих-код товару - 4606319002010.

- дати пояснення даному знаку.

Реферати та презентації

1. Товарознавство і маркетинг.
2. Права виробників та споживачів товарів.
3. Регенерація та повторне використання товарів. Утилізація відходів.

Завдання для самостійної роботи

1. Кількісна характеристика товарів.
2. Взаємозв'язок основних характеристик товару і його конкурентоздатності.

ЗАНЯТТЯ 8

Практичне заняття на тему: «Транспортування товару»

2 години

План заняття:

Теоретичні питання для обговорення

1. Транспортування товарів.
2. Тара і пакувальні матеріали.

Практичне завдання

Оберіть добре відомий вам товар та класифікуйте його за допомогою ієрархічного методу класифікації товарів.

Реферати та презентації

1. Значення сертифікації товарів у міжнародній торгівлі.
2. Значення і структура державного класифікатора продукції та послуг.
3. Контроль якості і кількості товарів.

Завдання для самостійної роботи

1. Класифікація потреб людини.
2. Споживча цінність товару і потреба людини: взаємозв'язок і протиріччя.

ЗАНЯТТЯ 9

Практичне заняття на тему: «Товарознавство продовольчих товарів»
2 години

План заняття:

Теоретичні питання для обговорення

1. Харчова промисловість України.
2. Класифікація продовольчих товарів.
3. Зберігання продовольчих товарів за групами товарів.
4. Перевезення харчових продуктів за групами товарів.
5. Товарознавча характеристика продовольчих товарів за групами товарів.

Практичне завдання

Оберіть добре відомий вам товар та класифікуйте його за допомогою фасетного методу класифікації товарів.

Реферати та презентації

1. Раціональне зберігання товарів.
2. Експертиза товарів.
3. Раціональне використання товарів.

Завдання для самостійної роботи

1. Кількісна характеристика товарів.
2. Взаємозв'язок основних характеристик товару і його конкурентоздатності.

ЗАНЯТТЯ 10

Практичне заняття на тему: «Товарознавство непродовольчих товарів»
4 години

План заняття:

Теоретичні питання для обговорення

1. Структура промисловості України.
2. Класифікація непродовольчих товарів.
3. Зберігання непродовольчих товарів за групами товарів.
4. Перевезення непродовольчих товарів за групами товарів.
5. Товарознавча характеристика непродовольчих товарів за групами товарів.

Практичне завдання

Тести

1. Зберігання товарів – це:

а) етап технологічного циклу товароруху від випуску готової продукції до доставки її продавцю, мета якого – забезпечення стабільності вихідних властивостей;

б) сукупність зовнішніх впливів навколишнього середовища, зумовлених режимом зберігання і розміщенням товарів у сховищі: їх вибирають залежно від властивостей товарів;

в) етап технологічного циклу товароруху від випуску готової продукції до споживання чи утилізації, метою якого є забезпечення стабільності вихідних властивостей або їх зміна з мінімальними втратами;

г) етап технологічного циклу товароруху від випуску готової продукції до відвантаження її на склад;

д) немає правильної відповіді.

2. Які види пакування розрізняють за місцем його здійснення:

а) виробниче та торговельне;

б) споживне та транспортне;

в) жорстке, напівжорстке, м'яке;

г) у цистерни, бочки, банки, пляшки, контейнери, ящики тощо;

д) якісне та неякісне;

3. За призначенням пакування поділяють на:

а) жорстке, напівжорстке, м'яке;

б) виробниче та торговельне;

в) торговельне та транспортне;

г) споживне та транспортне;

д) збутове та виробниче;

4. Сукупність зовнішніх впливів навколишнього середовища, зумовлених режимом зберігання і розміщенням товарів у сховищі – це:

а) умови зберігання;

б) режими зберігання;

в) властивості зберігання;

г) правила зберігання;

д) принципи зберігання;

5. Яке правило розміщення товарів на зберігання встановлює

вимоги до сумісного зберігання товарів з однаковими режимами зберігання:

- а) раціональність експлуатації складів;
- б) забезпечення механізації робіт;
- в) правило товарного сусідства;
- г) безпеки;
- д) ефективності.

6. Як називається показник, що відображає фактичну кількість водяної пари, що міститься у повітрі за даної температури:

- а) температура повітря;
- б) відносна вологість повітря;
- в) абсолютна вологість повітря;
- г) повітрообмін;
- д) газовий склад повітря.

7. Як називається принцип зберігання товарів, який полягає в охороні товарів від дії кліматичних та інших несприятливих умов під час транспортування та зберігання:

- а) принцип економічної ефективності зберігання;
- б) принцип систематичності контролю;
- в) принцип інформаційного забезпечення;
- г) принцип безперервності додержання умов зберігання;
- д) принцип захисту від несприятливих зовнішніх дій;

8. У чому полягає принцип економічної ефективності зберігання:

а) у здатності вибраних методів зберігати товари з найменшими втратами на зберігання;

б) в охороні товарів від дії кліматичних та інших несприятливих умов під час транспортування та зберігання;

в) в обов'язковому додержанні на всіх етапах просування товарів заданих вимог до кліматичного і санітарно-гігієнічного режимів;

г) у доведенні до зацікавлених суб'єктів необхідних відомостей стосовно умов та термінів зберігання;

д) у проведенні періодичного контролю на всіх етапах технологічного циклу, а при тривалому зберіганні – через певні проміжки часу.

9. Як називається принцип зберігання товарів, який полягає в доведенні до зацікавлених суб'єктів необхідних відомостей стосовно умов та термінів зберігання товарів:

- а) принцип економічної ефективності зберігання;
- б) принцип систематичності контролю;
- в) принцип інформаційного забезпечення;
- г) принцип безперервності додержання умов зберігання;
- д) принцип захисту від несприятливих зовнішніх дій.

10. Що характеризує показник «відносна вологість повітря»:

- а) інтенсивність і кратність обміну повітря в навколишньому середовищі;
- б) ступінь насиченості повітря водяною парою. ;
- в) склад газів у навколишньому середовищі. ;
- г) інтенсивність світла у сховищі;
- д) стан забруднення об'єктів зберігання та навколишнього середовища, що перевищує встановлені норми.

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

1. Предмет, зміст і завдання сучасного товарознавства.
2. Етапи становлення товарознавства як наукової дисципліни.
3. Основні категорії товарознавства.
4. Методи товарознавства.
5. Класифікація товарів, її цілі і завдання.
6. Загальні правила і методи класифікації.
7. Основні класифікаційні ознаки.
8. Кодування товарів
9. Асортимент товарів: поняття і класифікація.
10. Характеристики асортименту.
11. Фактори формування промислового і торгового асортименту.
12. Управління асортиментом.
13. Поняття якості та основні категорії.
14. Показники якості товару.
15. Методи визначення якості товарів.
16. Управління якістю.
17. Контроль якості.
18. Градації якості.
19. Невідповідності та дефекти товарів.
20. Експертиза.
21. Ідентифікація та фальсифікація товарів.
22. Поняття властивостей товарів.
23. Загальні поняття і класифікація споживчих властивостей
24. Кількісні характеристики товару.
25. Зберігання товарів.
26. Товарні втрати.
27. Транспортування товарів.
28. Тара і пакувальні матеріали.
29. Харчова промисловість України.
30. Класифікація продовольчих товарів.
31. Зберігання продовольчих товарів за групами товарів.
32. Перевезення харчових продуктів за групами товарів.
33. Товарознавча характеристика продовольчих товарів за групами товарів.
34. Структура промисловості України.
35. Класифікація непродовольчих товарів.

- 36.Зберігання непродовольчих товарів за групами товарів.
- 37.Перевезення непродовольчих товарів за групами товарів.
- 38.Товарознавча характеристика непродовольчих товарів за групами товарів

6. КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

ВАРІАНТ №1

- 1. Предмет, зміст і завдання сучасного товарознавства.
- 2. Поняття якості та основні категорії.
- 3. Зберігання товарів.

ВАРІАНТ №2

- 1. Етапи становлення товарознавства як наукової дисципліни.
- 2. Показники якості товару.
- 3. Товарні втрати.

ВАРІАНТ №3

- 1. Основні категорії товарознавства.
- 2. Методи визначення якості товарів.
- 3. Транспортування товарів.

ВАРІАНТ №4

- 1. Методи товарознавства.
- 2. Управління якістю.
- 3. Тара і пакувальні матеріали.

ВАРІАНТ №5

- 1. Класифікація товарів, її цілі і завдання.
- 2. Контроль якості.
- 3. Харчова промисловість України.

ВАРІАНТ №6

- 1. Загальні правила і методи класифікації.
- 2. Градації якості.
- 3. Класифікація продовольчих товарів.

ВАРІАНТ №7

1. Основні класифікаційні ознаки.
2. Невідповідності та дефекти товарів.
3. Зберігання продовольчих товарів за групами товарів.

ВАРІАНТ №8

1. Кодування товарів
2. Експертиза.
3. Перевезення харчових продуктів за групами товарів.

ВАРІАНТ №9

1. Асортимент товарів: поняття і класифікація.
2. Ідентифікація та фальсифікація товарів.
3. Товарознавча характеристика продовольчих товарів за групами товарів.

ВАРІАНТ №10

1. Характеристики асортименту.
2. Поняття властивостей товарів.
3. Структура промисловості України.

ВАРІАНТ №11

1. Фактори формування промислового і торгового асортименту.
2. Загальні поняття і класифікація споживчих властивостей
3. Класифікація непродовольчих товарів.

ВАРІАНТ №12

1. Управління асортиментом.
2. Кількісні характеристики товару.
3. Зберігання непродовольчих товарів за групами товарів.

ВАРІАНТ №13

1. Перевезення непродовольчих товарів за групами товарів.
2. Товарознавча характеристика непродовольчих товарів за групами товарів
3. Зберігання непродовольчих товарів за групами товарів.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Артюх Т.М., Григоренко І.В., Теоретичні основи товарознавства: навчальний посібник. Київ: НУХТ, 2014. 263 с.
2. Товарознавство та комерційна діяльність: підручник / В. Л. Дикань, А. О. Каграманян, Н. Є. Каличева та ін.; за ред. В. Л. Диканя. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 362 с.
3. Товарознавство: практикум / уклад.: Ю. В. Фісун, О. С. Борисенко, А. В. Шевченко, О. М. Крапко. Київ: НАУ, 2022. 48 с.
4. Усіна А.І., Баландіна І.С., Сегеда І.В., Конспект лекцій з дисципліни Товарознавство, Харківська національна академія міського господарства. Харків: ХНАМГ, 2012. 196 с.

Допоміжна

1. Безродна С.М. Управління якістю: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Чернівці: ПБКФ «Технодрук», 2017. 174 с.
2. Коломієць Т.М., Притульська Н.В., Романенко О.Л. Експертиза товарів: підручник. Київ: КНТЕУ, 2001. 274 с.
3. Назаренко Л.О. Експертиза товарів (Експертиза продовольчих товарів): навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 312 с.
4. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: навчальний посібник. Київ: Центр Навчальної літератури, 2003. 207 с.

Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>
2. Діловий український журнал «Експерт» URL: www.expert.ua
3. Довідник споживача URL: www.test.org.ua
4. Запорізька торгово-промислова URL:
https://www.cci.zp.ua/uslugi5/uslugi_upravleniya_ekspertiz0
5. Захист прав споживачів URL: www.consumer.com.ua